

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

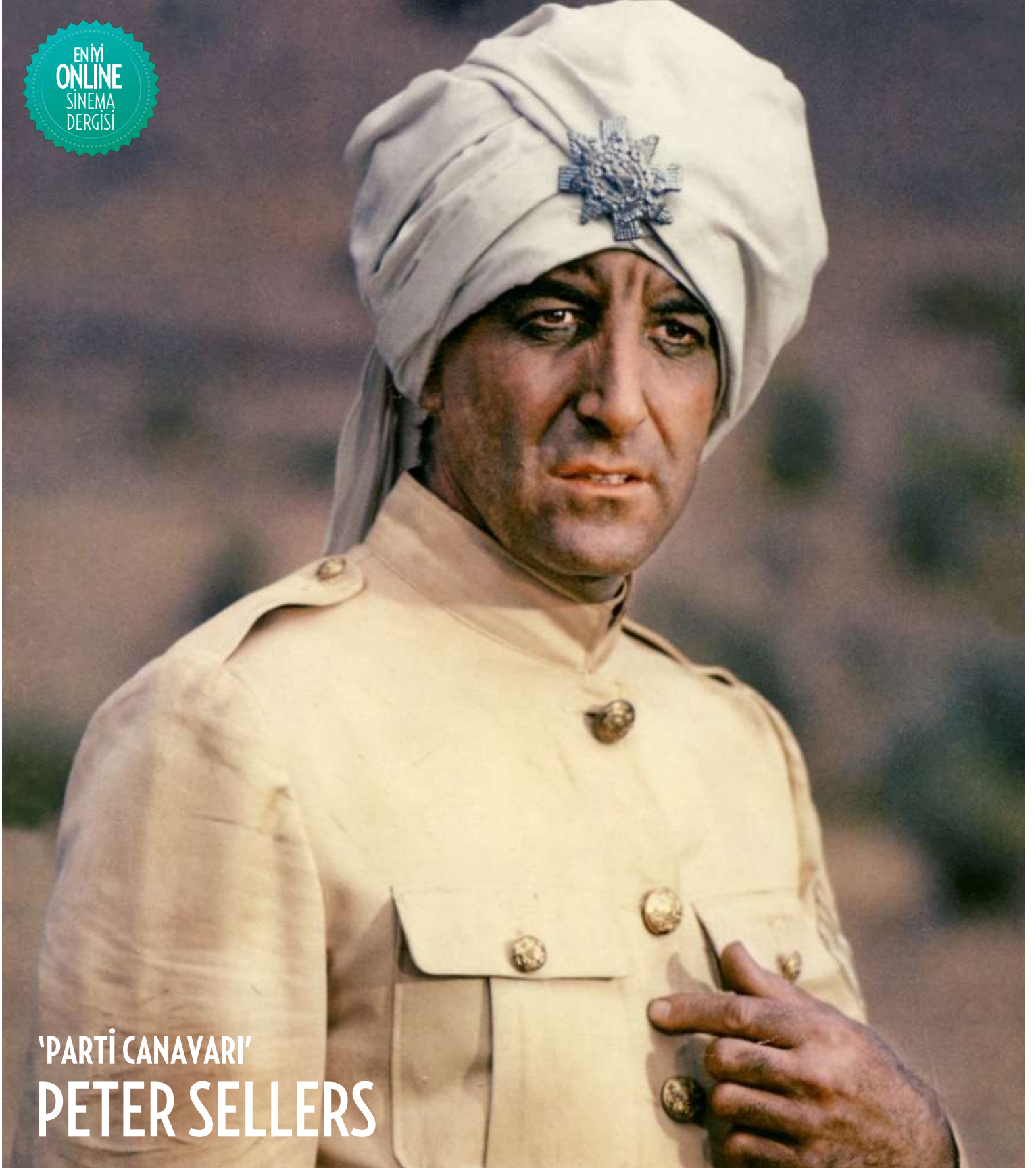
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

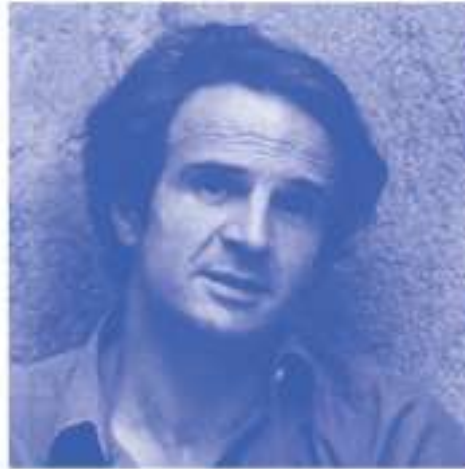
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

'PARTİ CANAVARI'
PETER SELLERS

"Film çekmek insanın farklı yaşlarda kendi fotoğrafını çekmesi gibi bir şey. Hepsi farklı görünür, ama aslında hepsi aynıdır."

Wong Kar-Wai

altıyazı
AYLIK SINEMA DERGİSİ

Sinema üzerine düşünen dergi
Her ay bayilerde

ALTIN PORTAKAL'DA İRANLI BİR DEVRİMCİ: CAFER PANAHİ

İRAN'IN 'DEVRİMCİ' HÜKÜMETİNCE SON YAPILAN CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİNDE, SOKAKLARDA öldürülmüş insanların anısına düzenlenen bir törene katıldığı ve muhalefeti desteklediği için 6 yıl ev hapsi ve 20 yıl film yapma yasağı cezası verilen İranlı usta yönetmen Cafer Panahi, Uluslararası Altın Portakal Film Festivali'ne davet edildi.

Altın Portakal yönetimi, İran hükümet yetkililerine başvurarak, Cafer Panahi için özgürlük talebinde bulunacak. Uzun zamandır ev hapsinde tutulan ve yaşam koşulları iyiden iyiye zorlaştırılan Panahi'nin 48. Uluslararası Antalya Altın Portakal Film Festivali'ne katılabilmesi için hapis cezası, yurtdışına çıkma ve uluslararası festivallere katılma yasağının kaldırılması istenecek.

Cafer Panahi, 'İran Yeni Dalga Sineması'nın son yıllardaki en etkili isimlerinin başında geliyor. Hatırlarsınız, 44. Uluslararası Antalya Altın Portakal Film Festivali (2007) Uluslararası Uzun Metraj Film Yarışması'nda jüri başkanlığı yapmıştı. Tutuklu olması nedeniyle jüri üyeliğine davet edildiği 63. Cannes Film Festivali'ne katılamayan Panahi, aynı nedenle bu yıl 61. Berlin ve 67. Venedik Film Festivallerine de katılamadı. Panahi'nin koltuğu üç festivalde

de boş bırakılarak durum protesto edildi. Panahi, Altın Portakal'da özel gösterimi yapılacak "Bu Bir Film Değil" (In Film Nist) filmi için davet edildi.

Kendine has bir yönetmen Panahi. Filmlerindeki dingin ve sade anlatım tarzı her zaman dikkat çekti ve yükselen İran sineması içinde kısa zamanda kendine yer açmayı başardı. İlk filmi "Beyaz Balon"la Cannes'dan Altın Kamera ödülüyle döndü; "Daire" adlı filmiyle Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan ödülüne değer bulundu; "Ofsayt" ile Berlin Film Festivali'nde Gümüş Ayı Jüri Özel Ödülü kazandı; uluslararası alanda 52 prestijli ödülün sahibi oldu. Panahi, bu filmlerin yanı sıra "Kanlı Altın", "Ayna" gibi filmleriyle dünya sinemasının saygın yönetmenleri arasına çok çabuk girdi.

Ustanın Antalya'da gösterilecek "Bu Bir Film Değil" adlı çalışması, Panahi'nin hapiste temyiz sonucunu bekleyerek geçirdiği günlerini aktarırken, İran sinemasının şu andaki durumuna da ayna tutuyor. Panahi, yönetmen arkadaşı Mojtaba Mirtahmasb'i tutuklu bulunduğu evinde misafir ediyor; yapmadığı filmi anlatarak senaryosunu okuyor; 'oyunculuk' yapıyor. Bu koşullarda, çok kısıtlı olanaklarla çektiği filmi yurtdışına çıkarıp Cannes'a ulaştırmayı başarıyor. Bu ilgiyi hak eden filmi, Antalya'da bir kez daha görme şansına sahip olacağız ve özgürlük için kahır çeken yönetmene desteğimizi, ilgimizi her daim sıcak tutacağız. [\[1\]](#)

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemazer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS LOGO TASARIM: ERKUT TERLİKSİZ HTML UYGULAMA: BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, OKAN ARPAÇ, NİL KURAL, ERMAN ATA UNCÜ

REKLAM İLETİŞİM: EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

İlk Yenilmez: Kaptan Amerika (Captain America: The First Avenger);
Nedimeler (Bridesmaids); Hayvan Bakıcısı (Zookeeper).

13 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları.

14 TRENDEKİ YABANCI

Blaise Cendrars imzalı "Hollywood: Sinemanın Kâbesi"
adlı kitabın ışığında yedinci sanatın merkezine bir bakış attık...

16 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Spike Lee, bu başyapıtta 'siyah öfke'yi ete kemiğe büründürüp
çarpıcı bir tespitte bulunuyor: Doğruyu Seç (Do The Right Thing).

18 ESRAR PERDESİ

Oyuncululuğun kitabını yazmış isimlerin başında gelen usta aktör
Peter Sellers'ı doğum gününde anmadan geçmek istemedik...

24 AİLE OYUNU

Vahşi Mücadele (Gunfight At The O.K. Corral);
Aslı Gibidir (Copie Conforme); Haberci (The Messenger).

30 SAPIK

Contagion; Tucker & Dale Vs Evil; Malcolm X;
Captain America; Wyatt Earp.

İLK YENİLMEZ: KAPTAN AMERİKA

ORJİNAL ADI Captain America:

First Avenger

YÖNETMEN Joe Johnston

OYUNCULAR Chris Evans,

Hayley Atwell, Tommy Lee Jones,

Sebastian Stan, Hugo Weaving,

Dominic Cooper, Richard Armitage,

Stanley Tucci, Samuel L. Jackson,

Toby Jones

YAPIM 2011 ABD

SÜRE 124 dk.

DAĞITIM UIP

"O kadar da kör gözüm
parmağına bir Amerikan
milliyetçiliğe de yoktur
artık" türü bir
umudunuz varsa, bunu
yerle yeksan eden bir
film bu. Chris Evans'ın
bedeninden kahramanlık
akıyor baştan sona.

SÜPER KAHRAMANLARIN PERDEDE CİRİT
ATTIKLARI ŞU SON ON YILLIK SÜRECİN
11 Eylül 2001'deki saldırıların hemen
sonrasına denk gelmesi tesadüf olabilir
mi? Marvel'ın ve DC Comics'in ve bittabii daha bir
dolmuş mütevazı süper kahramanın perdede bu
dönemde ete kemiğe bürünmesinin, dahası bunca
palazlanmasının insanlığın son yıllarda içine
saplandığı sosyoekonomik ve sosyopolitik batakla
hiç mi ilgisi yok? Süper kahramanların en krizli
zamanlarda beyazperdede çıkıp başımızdaki
dertleri defettikleri, içimizi hiç değilse temsil
babında rahatlatıcıları yolundaki film
kuramcılarını sapına kadar haklı çıkaracak
günlerden geçiyoruz resmen. Süper
kahramanların biri gidiyor, biri geliyor. Hem de
dizginlerinden boşanmışçasına... Düşünün,
Superman'e 2006'da "Superman Dönüyor"la
(Superman Returns) yapılan bir yeniden
canlandırma yetmedi (filmin gişesi tatminkar
olmaktan uzaktı), şimdi de Zack Snyder'ın harıl
harıl 2013 yazına yazına yetiştirmeye çalıştığı
"Man Of Steel"ini beklemeye başladık. 11 Eylül
saldırılarıyla birlikte içine düştüğümüz 'yeni dünya
düzeni' ruhumuzu öyle bir kabarttı ki, politik
anlamda tekrar düzlüğe çıkabilmemiz için
Hollywood bir köşede kafeslerinde sanki bugünler
için sakladığı süper kahramanlarını salıverdi.
Politik krize bir de son yıllardaki ekonomik kriz
eklenince envai çeşit süper kahraman da son
sürat ziyaretimize gelmeye başladı. Kuşkusuz,
hepsinin zirvesi, "The Avengers"ı izleyeceğimiz an
olacak. Ama şimdi gelin, ekibin son halkası "İlk
Yenilmez: Kaptan Amerika"ya bir bakalım!

Amerikalı eleştirmenlerin 'hiç fena
bulmamasına' veya an itibarıyla IMDb notunun 7.3
olmasına sakın aldanmayın! Filmi izledikten sonra
o 7.3, muhtemelen yüreğinizde oluşacak
deprenin gücünü temsil eder hale gelecek. "O
kadar da kör gözüm parmağına bir Amerikan
milliyetçiliğe de yoktur artık canım" türü bir
umudunuz varsa, bunu kısa sürede yerle yeksan
eden bir film bu. Chris Evans'ın özel Amerikan
teknolojisiyle perdahlanmış süper üstün

bedeninden akan kahramanlık gösterilerinin sonu
filmde bir türlü gelmiyor. Ne yalan söylemeli,
bunları bugüne dek türlü analojisine rastladığımız
II. Dünya Savaşı'nın cereyan ettiği bir döneme
boca edince zaten yapımcıların önünde de
Amerikan usulü kahramanlığı körü körüne
cilalamaktan başka ne kalıyor ki?

Çıkan kısmın özeti: Film, savaşa bodoslama
dalmış Amerika'nın 1942'de tırım tırım asker
aradığı günlerde başlıyor. Askere yazılmak
isteyenlerden biri de çelimsiz genç Steve Rogers
(Evans). Nazilerin elinden Amerika'ya kaçmış
'çılgın bilim adamı' Dr. Abraham Erskine (Tucci)
ona geliştirdiği özel formüllü bir ilaç enjekte eder.
Bizim çelimsiz Steve, olur size Kaptan Amerika.
Bu sırada Hitler'e teknolojik buluşlar yapan Hydra
isimli kurumun başındaki Johann Schmidt
(Weaving) de Erskine ve formülünün peşindedir.
Vaktiyle ele geçirdiği Erskine'a aynı ilahtan
kendisine de enjekte ettirmiş ve Kızıl Kafatası'na
dönüşmüştür. Hydra giderek Hitler ve
adamlarından bağımsızlığını ilan ederken, Kaptan
Amerika da Schmidt'in üssüne sızmanın, onu ve
elindeki savaşın gidişatını değiştirecek silahı yok
etmenin yolunu arar.

Chris Evans'ın film başındaki 'çöp adam' hali
geçmiş yıllarda Okan Bayülgen'in şovunda
izlediğimiz Koca Kafalar skeçlerinin eli yüzü
düzgünce bir çeşitlemesi. Bu yabancılaşma
efektinden bir an evvel kurtulabilmek için, Dr.
Erskine'in ilacını çelimsiz Steve'e zerkedeceği anı
iple çekiyorsunuz. Gelin görün ki, oradan itibaren
de adım adım kahramanlaşan ve fedakarlık
üzerinde yükselen bir Kaptan Amerika efsanesi
sarıyor dört bir yanınızı.

Paranın kokusunu alan Marvel çok uyanık
davranıp kendi film stüdyosunu kurdurdu
biliyorsunuz. "Iron Man"den başlayarak da para
basıyorlar. Takdir edersiniz ki, böyle 140 milyon
dolar yatırdıkları filmleri de, tıpkı diğer stüdyolar
gibi, asla riskli ellere teslim etmiyorlar. Bu kez
kameranın arkasına Joe Johnston oturtulmuş.
"Jumanji", "Jurassic Park III" ve "Kurt Adam" (The
Wolfman) en efekt yoğun filmleri. Fakat Johnston

Chris Evans'ı zaten daha önce süper kahraman olarak izledik, "Kaptan Amerika"dan sonra o rollerdeki muziplik bile insana inanın sempatik geliyor.

bir yanıyla da her filmiyle kan kaybeden bir yönetmen. Bir önceki filmi "Kurt Adam"la da resmen post elinden gitti. Şimdi kendisini ne kadar "Kaptan Amerika"nın zırhının arkasına saklarsa saklasın, burada da klişeler yumağına dolanmaktan kurtulamıyor. Bu da galiba bizzat kahramanın sıkıcılığından, özgünlükten yoksunluğundan, hatta daha ağır bir sıfat kullanalım, baygınlık vericiliğinden kaynaklanıyor. Marvel'ın 'ilk yenilmez' olan Kaptan Amerika'yı 'en son' sinemalaştırmasının altında da bu tedirginliği mi aramalı? Büyük konuşmayalım, ikinci filmin geleceği söyleniyor, ama üçüncü bir Kaptan Amerika filmi olacağından şüphe duymak için bu filmi gördükten sonra elimizde çok gerekçe var.

Oyunculuklar için bile aslında bu paragraf fuzulü. Chris Evans'ı zaten daha önce süper

kahraman olarak izledik, "Kaptan Amerika"dan sonra o rollerdeki muziplik insana sempatik bile geliyor. Kızıl Kafatası'nda Hugo Weaving de Ajan Smith'e Alman aksanlı bir dublaj yapmaktan başka bir yaratıcılık sergilememiş. Oyuncular içerisinde belki bir miktar Stanley Tucci'yi, bir de kesinlikle Schmidt'in maşası Dr. Arnim Zola rolündeki Toby Jones'u kenara ayırabiliriz.

Çok öteye gitmeye gerek yok. Filmin afişindeki tanıtım cümlesine bakıp bile sağlıklı bir hüküm vermek mümkün: "Vatanseverler kahraman olduğunda..." Yahu zaten şu politik iklimde başkasının kahraman olmasına imkan var mı! [\[1\]](#)

Filmin en güzel yanı "Cassandra'nın Rüyası"nda nasılsa gözden kaçmış Hayley Atwell'i sinemasal radarımıza sokması.

Tommy Lee Jones arka arkaya böyle 100 tane 'otoriter amca' rolü teklif edilse hayır demeyecek anlaşılan. Bu ne para hırısıdır!

“Emek”çiler vazgeçmez!
86 yıl bu kuyrukta bekledik.
Yine bekleyeceğiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

siyad

Sinema Yazarları Derneği

NEDİMELER

JUDD APATOW, SON DÖNEMLERDE KARŞIMIZA ÇIKAN ELİ YÜZÜ DÜZGÜN Hollywood komedilerinin arkasındaki adam. Çoğu zaman yapımcı, arada bir yönetmen olarak karşımıza çıktığı filmler -“40 Yıllık Bekar” (40 Year Old Virgin), “Aşkzede” (Forgetting Sarah Marshall), “Matrak Adamlar” (Funny People)- genellikle olgunlaşmamış erkeklerin dünyası etrafında dönüyor. Apatow filmlerindeki kadın karakterler onu kadın karakter yaratamamakla suçlatacak kadar zayıf olmasalar da, geri plandalar; olgun, erkeklerin çocukça davranışlarına katlanan bir halde duruyorlar. Komediye katkıları ise arada laf sokmanın ötesine pek ender geçiyor. Apatow filmlerinden “Kaza Kurşunu” (Knocked Up), tek gecelik bir ilişki sonrası hamile kalan bir kadının hikayesini odağa almıştı. Ama bu bile bu tek gecelik ilişkinin erkek tarafına ve onun arkadaşlarıyla olan muhabbetine ağırlık veriyordu.

Neyse ki beklenen gerçekleşti. “Nedimeler”, tamamen kadınlardan oluşan bir Apatow yapımı. Senaryoda, başrolü de üstlenen Saturday Night Live komedyenlerinden Kristen Wiig ile Annie Mumolo’nun imzası bulunan film, çoğu romantik komedi gibi bir düğün öncesine odaklanıyor. Ama gentle ve müstakbel kocasıyla pek ilgilenmiyor.

Filmin ana karakteri Annie (Kristen Wiig), 30’larının ortasında bekar bir kadın. Hayatı yolunda gitmiyor. Erkek arkadaşıyla işlettiği pastane batınca, ondan da, sevdiği işten de ayrılmış. Annesinin hatırıyla çalıştığı kuyumcu dükkanından memnun değil. Arada bir birlikte olduğu zengin Ted (Jon Hamm) onunla bir ilişki istemiyor, üstelik ona kaba davranıyor. Para sıkıntısı çekiyor, iki tuhaf İngiliz kardeşle birlikte yaşıyor.

Çocukluğundan beri en yakın arkadaşı olan Lillian (Maya Rudolph) Annie’ye evleneceğini açıklayınca alarm zilleri çalıyor. Lillian ondan baş nedimesi olmasını ve organizasyonu üstlenmesini istiyor. Bu da yetmezmiş gibi Lillian’ın yeni arkadaşı Helen’la (Rose Byrne) tanışıyor. Evli, güzel, her şeyi iyi yapan bu kadınla Lillian üzerinden rekabet etmeye başlıyorlar. İşin içine

diğer nedimeler katılıyor. Helen, Annie’yi elini attığı her alanda rezil etmeye başlıyor.

Filmin espri skalası bir uça tuvalet mizahı diğer uça romantizm olmak üzere oldukça geniş. Diyaloglar ise aksamıyor. Wiig’in ABD’de filmlerin yeni komedi yıldızı olarak kucaklanmasına neden olan performansı ise özellikle fiziksel komedi açısından oldukça başarılı. Oldukça sert çizgilerle yaratılan karakterler, karikatüre yakın dursalar da, yan roller de dahil olmak üzere filmdeki görevlerini eksiksiz yerine getiriyorlar.

Erkekler arasında geçen filmlerinde erkekler arasında kurulan arkadaşlık bağlarına odaklanmayı çok seven Apatow tayfası, konu kadınlar olunca filmin temel dinamiğini kadın rekabeti üzerinden kurmayı seçmişler. Bu da “Nedimeler” için, üzerine inşa edileceği temeli sağlaması açısından doğru bir karar olarak yorumlanabilir. Apatow filmlerinde genellikle başarıyla uygulanan ‘araya sıkıştırılan duygusal anlar’ bu filmde de işlevlerini yerine getiriyorlar.

Wiig’in alkış toplayan performansı ve başarılı bir senaryo derken “Nedimeler”, bir Apatow filminin en iyi gişe rakamı performansında “Kaza Kurşunu”nu tahtından etti ve sırf ABD’de 167 milyon dolar hasılat elde etti. Bu durum da, ticari Hollywood komedilerinde, erkeğin yanında duran değil, daha aktif kadın karakterlerin eksikliğinin duyulduğunu ortaya koyuyor. Filmin ana karakteri Annie’nin yine son dönemin Hollywood eğilimlerinden ayrılarak, bir ilişki bulma saplantısı içerisinde olmaması, yakın arkadaşına duyduğu özlemin öne çıkması filmin takdiri hak eden diğer bir yönü.

“Nedimeler”, beklenmedik bir şekilde son dönemde Hollywood’da karşımıza çıkan diğer komedilere hiç benzemiyor. Erkekler etrafında dönen arkadaş filmlerinden sıkılanlar için de bir nebze olsun teselli oluyor.

2010’da lösemiden ölen, Annie’nin annesi rolündeki Jill Clayburgh’e veda etmek için bir fırsat sunuyor.

Apatow’un, filmlerine İngiliz karakterler yerleştirme huyu, Annie’nin İngiliz aksanlı trafik polisi flörtünde eğreti duruyor.

ORIJİNAL ADI Bridesmaids

YÖNETMEN Paul Feig

OYUNCULAR Kristen Wiig,

Maya Rudolph, Rose Byrne,

Melissa McCarthy, Ellie Kemper,

Wendi McLendon-Covey, Chris O’Dowd

YAPIM 2011 ABD

SÜRE 125 dk.

DAĞITIM UIP

Film son zamanlarda Hollywood’da karşımıza çıkan diğer komedilere benzemiyor. Erkekler etrafında dönen arkadaş filmlerinden sıkılanlar için teselli oluyor.

HAYVAN BAKICISI

ORİJİNAL ADI Zookeeper

YÖNETMEN Frank Coraci

OYUNCULAR Kevin James,

Rosario Dawson, Leslie Bibb,

Donnie Wahlberg

YAPIM 2011 ABD

SÜRE 102 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

Hayvanların dile
geldiği komedilerin
zayıf ve klişe bir
örneğiyle karşı
karşıyayız maalesef.

MASAL DÜNYASINDA FABL, TUTAN BİR YÖNTEM. HAYVANLARI konuşurarak, çocuklara ya da büyüklere mesaj vermek hem keyifli hem de kolay.

Ancak sinemada hayvanların dile gelmesi her zaman başarı getirmeyebiliyor. Adam Sandler'lı bir önceki filmi "Click"le modern bir "Şahane Hayat" (It's A Wonderful Life) versiyonuna imza atan Frank Coraci, bu defa 'olmamış' bir komediyle karşımızda.

Filmin kahramanı Griffin, hayvanat bahçesinde çalışan, aşktan yana şansı olmayan, kilolarıyla sorunlu bir adam. Bakımını üstlendiği hayvanlarla dertleşen, onlara arkadaşı gibi yaklaşan Griffin, tesadüfen aslında hepsinin insan gibi konuşabildiğini fark ediyor. Yıllardır kendilerine iyi bakan, iyi davranan bu adama vefa borcunu ödemek isteyen sevimli hayvanlar da, ona kız tavlama konusunda kendi tabiatlarına uygun taktikler veriyorlar. Bu öykü üzerinden ilerleyen film, yer yer düşüp kalkmalara dayalı, slapstick'e göz kırpan komedi anlayışıyla seyircisini güldürmeyi amaçlıyor. Ancak Griffin'in, sevdiği kadının peşinden koşarken yaptığı şeyler o

denli bayat ve sıradan ki, film bir süre sonra sıkıcılık tuzağına saplanıyor. CGI efektleriyle konuşturulan hayvanların verdiği taktikler de olmasa "Hayvan Bakıcısı"nı izlemek için sebep yok gibi.

Bizde "Konuşan Katır" olarak bilinen meşhur "Francis" filmleriyle 1950'lerde başlayan 'hayvanları konuşturma' esprisi, günümüzde teknik efektlerin de yardımıyla artık sıkça uygulanan ve daha çok çocuklara hitap eden bir yöntem. Yakın dönemdeki Eddie Murphy'li "Dr. Dolittle" serisinin ardından bu film, tatsız bir deju vu etkisi yaratırken, "The King Of Queens" dizisiyle tanınan Kevin James'in çabaları da nafiye kalıyor.

Filmin belki de en güzel yanı, orijinal seslendirme kadrosunda Nick Nolte (goril), Adam Sandler (maymun), Sylvester Stallone (aslan), Cher (dişi aslan) gibi isimlerin olması... [2]

Bisikletle takip ve düğün yemeği sahneleri, filmin en eğlenceli bölümleri.

Filmin bütün numarası, fragmanda gördüğümüz sahnelerden ibaret.

HAYVAN BAKICISI

İLK YENİLMEZ: KAPTAN AMERİKA

NEDİMELER

YEŞİL FENER

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	ALİ ULVI UYANIK	BURÇİN S. YALÇIN
HAYVAN BAKICISI		★						
İLK YENİLMEZ: KAPTAN AMERİKA	★	★★★★			★★	★★	★★★★★	★★
NEDİMELER					★★★★	★★	★★★★	
AKILALMAZ		★★★★	★★★★		★★★★	★★★★	★★★★★	★★
ANNELER GÜNÜ		★★		★★★★			★★★★	
ARABALAR 2		★★				★★	★★★★	
BABAMIN PENGUENLERİ		★★					★★★★	
HER YERDE AŞK	★★					★★	★★	★★
İMKANSIZIN ŞARKISI		★★★★	★★		★★★★	★★★★	★★★★★	
KOLOMBİYALI: İNTİKAM MELEĞİ						★★	★★	
KRAL HENRY							★★★★★	
MAYMUNLAR CEHENNEMİ: BAŞLANGIÇ	★★★★	★★★★★	★★★★			★★★★	★★★★★	★★★★
PATRONDAN KURTULMA SANATI		★★★★★	★★			★★	★★★★	★★★★
RUHLAR KASABASI		★★					★★	
SAKLI RUH		★					★	
SÜİKAST		★★★★	★★			★★★★★	★★★★★	★★★★
ŞİRİNLER	★★	★★★★			★★★★	★★	★★★★	★★
UZAYLILARIN ŞAFAĞI		★★★★				★★★★	★★★★	
VAMPİR CEHENNEMİ		★★★★				★★★★	★★★★★	
YAŞAMIN RİTMİ		★★★★				★★★★	★★★★	
YERYÜZÜNDEKİ SON AŞK							★★★★★	
YEŞİL FENER		★★			★★★★	★★	★★★★	★★★★
ASLI GİBİDİR		★★★★	★★		★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
HABERCİ	★★★★	★★★★				★★★★		
VAHŞİ MÜCADELE		★★★★★	★★★★		★★★★★	★★★★★	★★★★	

HOLLYWOOD YA DA ÇOBANPÜSKÜLÜ PARSELİ

İsviçre doğumlu şair-yazar Blaise Cendrars, 1936'da Hollywood'a gitmiş ve ortaya keskin gözlemlerle ve kara mizahla örülü, eleştirel bir kitap çıkarmış: "Hollywood: Sinemanın Kâbesi" ...

HOLLYWOOD ÜZERİNE KÜÇÜK AMA ALABİLDİĞİNE ÖZGÜN, RENKLİ VE ZENGİN BİR KİTAP "HOLLYWOOD: SİNEMANIN KÂBESİ".

Geçenlerde Beyoğlu'ndaki bir satış mağazasının sinema kitapları bölümüne göz atarken dikkatimi çekti. Ocak 2009'da Can Yayınları'ndan Sevgi Tamgüç'ün çevirisiyle çıkmış. Hiç duymadığım, hakkında herhangi bir tanıtım yazısı okumadığım, yazarını da tanımadığım, 132 sayfalık, ucuz (10 lira) bir kitap... Yazarı, Blaise Cendrars, 1887'de İsviçre'de doğmuş bir şair ve yazar; gezi yazıları da ünlü. Henry Miller onun için 'modern edebiyatın dehası' demiş. 1961'de Paris'te ölmüş Blaise Cendrars.

"Hollywood", yazarın 1936'da Paris-Soir gazetesinin muhabiri olarak gittiği bu sinema mabedi hakkındaki sıra dışı izlenimlerini, ilginç ayrıntılara dikkat çeken keskin gözlemlerini, alışılmışın dışındaki yaklaşım ve yorumlarını içeriyor. Hemen belirtiyim ki yıldızlara olduğu kadar, film setlerinde çalışanlara, stüdyo kapıcılarına, sekreterlere, yıldız avcılara, hayalperestlere de yaklaşan, hatta neredeyse somut olarak dokunan bir çalışma var karşımızda. Yalnızca Hollywood'a değil, 1930'ların ABD'sine de kara mizah dolu bir eleştirelilikle yaklaşıyor Blaise Cendrars. Hemen belirtiyim, Jean Guerin'in elinden çıkan harika desenler de apayrı bir güzellik katıyor "Sinemanın Kâbesi"ne.

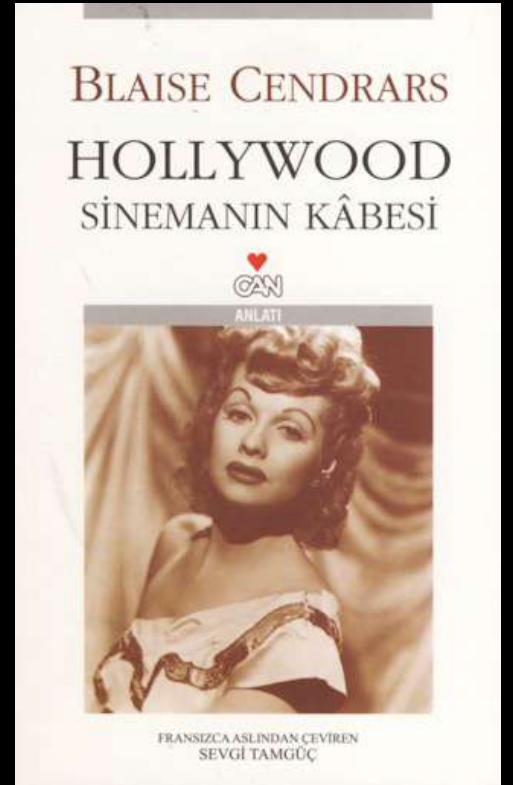
Kitabın en 'öğretici' bölümlerinin 21-24. sayfalarındaki "Hollywood'un İsim Annesi Bayan Wilcox" ve "Çobanpüskülü Parseli" olduğunu söyleyebilirim. Çobanpüskülü bitkisinin Hollywood'un amblemi olması gerektiğini söyleyen Cendrars, şöyle yazıyor: "Hollywood'a adını veren Bayan H.H. Wilcox, çobanpüskülü anlamına gelen Hollywood adıyla 1903'te kaydedilen ve o dönemde 700 sakini bulunan yeni kente hayat veren kocasına ait olan parseller için neden bu adı seçtiği sorulduğunda şöyle cevap vermedi

alışkanlık edinmişti: 'Hollywood adını seçmemin nedeni yalnızca kulağa hoş gelmesi ve batıl inançlarının olmasıdır; çobanpüskülü mutluluk getirir. Gördüğümüz gibi şehir çok büyük başarıya ulaştı; ne yazık ki İngiltere'den büyük paralar ödeyerek getirttiğim ve ilk parselimizin kenarlarına diktirdiğim çobanpüskülü fidanlarının hepsi öldü, acısı hâlâ içimdedir. Kocamın girişimindeki başarıya karşın içim rahat değil, çünkü yuvamı seviyorum ve sürekli bir felaket olmasından korkuyorum."

Hollywood'un, tıpkı Beijing'deki imparatorluk sarayı gibi bir Yasak Kent olduğunu savunan, stüdyoların etrafına kalın duvarlar dikilmesinin somut ve simgesel anlamları üzerinde duran Cendrars, burada araba kullanmayan ve çevreyi yaya olarak dolaşanların potansiyel suçlu muamelesi gördüğünü belirterek, kendisinin de bu nedenle sorgulandığını anlatıyor.

Bir umut kapısı olarak Hollywood'a 'girmeye' çalışan göçmenler de ayrı bir gözlem konusu: "Trenlerin içini denetliyorlar. Yol üstündeki serserileri ve tarım işçilerini tutukluyorlar. Otomobille yolculuk eden aileler, aile reisinin Kaliforniya'ya serbestçe girmesini haklı çıkaracak yeterli nedenleri yoksa acımasızca geri çevriliyorlar. Gençler, yalnız kadınlar, işsizler, sakatlar, hastalar ya da bulaşıcı hastalık mikrobi taşıyanlar ülkelerine geri gönderiliyorlar ya da daha kapsamlı bilgi edinilene kadar toplama kamplarına tıklıyorlar. Şüpheli her şahıs tutuklanıp hapse gönderiliyor."

Universal stüdyolarının girişine asılmış pankarttaki "Boşuna beklemeyin. Boşuna ısrar etmeyin. Zaman kaybediyorsunuz. Tavsiye üzerine gönderilmiş olmanız işe yaramaz. Burası size göre değil. Girmeyin" uyarısını; Hollywood'un, kumar cehennemi Monte Carlo'dan sonra dünyada en çok intiharın görüldüğü şehir olmasını sorgulayan Blaise Cendrars, filmlerin çekim sürecine dair de şöyle bir not düşüyor:

"Ekibin, filmin, yönetmenin ve belki başrol oyuncularının adı dışında, ne çevrildiğini bildiğinden oldukça kuşkuluyum; gördüğüm kadarıyla, işi bir an önce bitirme telaşı o kadar büyük ki kesinlikle hızlı ama keyifsiz iş yapılıyor."

Ne kadar çok para kazanırlarsa kazansınlar, ne kadar ünlü olurlarsa olsunlar, Hollywood insanlarının mutluluğundan pek söz edilmez... "Hollywood: Sinemanın Kâbesi" de öyle bir kitap, tüketici bir çarktan, bunaltıcı bir tekdüzelikten söz ediyor baştan sona. Cendrars, sinema sanatını seven bir sanatçı ama Hollywood'a pek iyi gözle bakmadığı söylenebilir. 1936'dan bugüne pek bir şey değişmemiş anlaşılan.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

DOĞRUYU SEÇ

Spike Lee'nin en çok tartışma yaratan ve anında klasiğe dönüşen başyapıtı "Doğruyu Seç" (Do The Right Thing), yılın en sıcak gününü ve bu günde alevlenen ırklar arası nefreti anlatıyor. Göçmenler ülkesi Amerika'nın anatomisi küçük bir semt üzerinden çıkarılıyor.

SİVRİ FİLMLERİN YÖNETMENİ SPIKE LEE'NİN EN ÇOK TARTIŞMA GÖTÜREN FİLMİ "DOĞRUYU SEÇ", SADECE SİYAHİ SİNEMA İÇİN

değil bütün bir Amerikan sineması için bir gurur nişanı. "Artık Çocuk Değiller"le (Boyz n The Hood) birlikte, siyah sinemanın iki şaheserinden biri mutlaka. Spike Lee'nin filmini ilginç yapan, bu denli keskin ve tavizsiz olmasına karşın yanıtlar sunmaması. "Doğruyu Seç" cevap aramıyor. Seyirciye sorular soruyor. Irkınız, teninizin rengi ne olursa olsun yanıtlamakta güçlük çektiğiniz, kafa karıştıran sorular bunlar. Filmde sunulan ikiliklerin hangi tarafını seçerseniz seçin, karşı tarafa karşı kendinizi borçlu hissediyorsunuz. "Doğruyu Seç" körü körüne taraftarlığın, insanı insandan sırf teninin rengine dayanarak ayırmanın soysuzluğu üzerine bir incelemeye dönüşüyor giderek.

"Doğruyu Seç" New York'un siyahi nüfusunun en yoğun olduğu mahalleyi, yazın en sıcak gününde anlatıyor. Lee, o güne dek izlediğimiz filmlerin aksine bu mahalleyi belalı, çetelerin sardığı, kanunsuz bir semt gibi göstermiyor bize. Alışlagelmiş karikatür siyah karakterlere geçit vermiyor. Önce mahallenin demografisine odaklanıyor. Evet, burası çoğunluğun siyahi olduğu bir yer ama herkes fukaralık paydasında buluşmuş durumda. Yıllardır açtığı dükkanında neredeyse tamamı siyahi olan müşterilerine hizmet veren İtalyan asıllı Sal ve iki oğlu, bir köşe başında salsa dinleyen işsiz Latin asıllı gençler, henüz birkaç yıl önce ayak bastığı bu 'fırsatlar ülkesinde' ekmeğini kazanmaya çalışan dil bilmez Koreli çift ya da aktivist siyahi gençler Radio Raheem ve Buggin' Out'un birbirinden bir farkı yok aslında. Hepsi

beyaz Amerika'nın ikinci sınıf vatandaş muamelesi yaptığı kişiler. Bunlar, Sal gibi tende beyaz olsalar bile WASP (beyaz, Anglosakson, Protestan) kökenli olmadıkları için 'beyaz' sayılmayan, hâlâ ırk ayrımının nefesini ensesinde hisseden insanlar.

Spike Lee, yerlilerini yok etmiş, yerine göçmenleri koymuş bir milletin anatomisini çıkarmaya çalışıyor. Aslında Amerika'nın gerçek sahibinin hiç kimse olmadığını gösteriyor. O mahalleyi sahiplenmeye çalışan türlü milletten insanı resmederek bu çelişkiyi vurguluyor ve göçmenler ülkesinde nasıl olup da böyle temelsiz bir ırk hiyerarşisinin oluştuğunu seyircinin sorgulamasını istiyor. Amerika'nın demografik ruhunu anlamak isteyen bakması gereken bir mikrokozmosa dönüştürüyor bu mahalleyi.

Yönetmen, "Doğruyu Seç"te bize birkaç beyaz gösteriyor sadece. Bunların biri aktivist Buggin' Out tarafından rahatsız edilen, kavga çıkarmaya zorlanan ama soğukkanlılığını koruyan bisikletçi. Kendisine yöneltilen hakaretlere, "Burası bizim mahallemiz, defol!" çağrılarına doğma büyüme oralı olduğunu söyleyerek yanıt veriyor. Sal'ın, dükkanı kapatıp kendi İtalyan mahallelerine taşınmak isteyen oğluna verdiği yanıt da bu oluyor: "Biz burada ekmeğimizi kazandık, burası bizim mahallemiz."

Herkes bu mahalleyi sahipleniyor ama beyaz Amerika'nın kıskırttığı ırkçılık, onlara da sirayet etmiş durumda. Koreliler Yahudilerden nefret ediyor, zenciler Latinlere kafa tutuyor, İtalyanlar siyahlardan tiksiniyor. Bu 'farklı' olana düşmanlık çemberi, tabanda bile değişmeden dönüp duruyor. Mahallenin yerel radyosunun DJ'inin filmde tekrar tekrar belirttiği üzere, ezilenler her fırsatta birbirini

ezmekten geri durmuyor. Beraber yaşamayı öğrenmek giderek imkansız bir hâl alıyor bu resim içinde.

Spike Lee, filmde doğruyu seçmemiz için bize önemli bir tartışma sorusu bırakıyor. Radio Raheem ve Buggin' Out'un pizza dükkanı tacizleri sonuç verince ve Sal soğukkanlılığını yitirip Radio Raheem'e saldırınca patlayan kargaşada, film sürdürdüğü komedi dram temposunu bırakıp trajediye evriliyor. Sal'in oğlu bildiği Mookie, restoranın önünde toplanan kitleyi yararak 'ilk taşı' atıyor ve restoranın penceresini kırıyor. Ardından mahalli histeri lokantanın tamamen yağmalanıp yakılmasına yol açıyor. Mookie'nin 'doğruyu' seçip seçmediğini seyirciye bırakıyor Lee. Kitlenin Sal ve oğullarına yönelmiş nefretini, dükkana kanalizasyonla İtalyan ailenin canını kurtardığını söylemek mümkün. Öte yandan kalabalığı sakinleştirmek yerine şiddeti körüklediğini düşünmek de öyle.

Mookie'nin dükkana saldırısını tartışmak, Spike Lee'nin seyirciye sunduğu bir test aslında. Lee, Sal'in başına gelenlere küzülüp, Radio Raheem'ten ölümüne kayıtsız kalmakla sınıyor seyircisini. Kendi hâlinde, suçsuz bir işletmecinin malına gelen zarara, aktivist, 'bela' arayan, 'serseri' bir zenci gencin hayatından daha çok kıymet veriyor muyuz? İşte seyircinin kucağına bırakılan, seçilmesi gereken 'doğru' burada. Mookie, "Sen dükkanının parasını sigortadan nasıl olsa alırsın ama biri hayatını kaybetti" diye açık açık ifade ediyor bu çelişkiyi.

Film, biri Martin Luther King'den biri Malcolm X'ten iki alıntıyla sonlanıyor. Biri şiddeti reddediyor, diğeri 'gerekli' şiddeti kucaklıyor. Kimin haklı olduğunu düşünmek, yine seyirciye kalıyor. ■

'KENDİNİ BİLMİYEN ADAM'

86. doğum gününü kutladığımız Peter Sellers, Blake Edwards'ın da yoğun katkısıyla, 1960'ların zarif tarzının, Hollywood ve Avrupa sineması arasındaki sınırları muğlaklaştıran popüler sinemanın ikonlarından biri. Ancak Peter Sellers'ı düz bir biyografi sınırlarına hapsetmek pek kolay değil.

PETER SELLERS BİR DÂHİ Mİ, YOKSA BAZI SEVMEYENLERİNİN İDDİA ETTİĞİ GİBİ "MERHABA DÜNYA" DAKİ (BEING THERE) rolünü hatırlatırcasına dâhi görünümlü naif, deneyimsiz bir tuhaf adam mı? Stanley Kubrick'in Peter Sellers için söylediği, onun tıpkı içine girdiği kapla şekillenen sıvı bir madde gibi girdiği rollerle var olan bir hiç kimse olduğu gerçek mi? Yoksa tüm mahareti karikatürize numaralardan ibaret, mimiklerinden öte pek bir gücü olmayan sıradan bir oyuncu mu?

Sellers'a dair üstünkörü bir araştırma bile birbiriyle böyle çelişen yorumlar arasında kaybolmanıza yol açabilir. Zamanında televizyonda "Pembe Panther" (The Pink Panther) serisini defalarca seyredip efsaneleştirdiğiniz bu oyuncunun, özel hayatında kaprisleriyle 'Hollywood'un istenmeyen adamlarından biri' ilan edildiğini, yakın çevresindekilerin dünyasını cehenneme çevirdiğini öğrenip şaşırabilirsiniz. Hatta yıldızların perdede gösterdikleriyle asıl karakterleri arasındaki bağlantıya inanma derecenize oranla bu şaşkınlığınız hayal kırıklığı boyutuna bile dayanabilir. Kendinizi bildiniz bileli gelmiş geçmiş en usta komedyenlerden biri olarak kabul ettiğiniz, toz konduramadığınız bir oyuncunun, zamanında bazı rolleriyle 'utanç verici bir şekilde kaba' gibi gayet sert nitelendirmelerle eleştirildiğini görebilirsiniz.

Ancak sinemada efsanelik meselesinin tutarlı bir seyre sahip olduğu nerede görülmüş ki? Audrey Hepburn'ün "Çılgınlar Kraliçesi"ndeki (Breakfast At Tiffany's) hali, artık sinema tarihinde aşmanın güç olduğu performanslardan kuşkusuz. Ancak yapımcıların önce Marilyn Monroe için düşündüğü bu rol için sonradan Audrey Hepburn'de karar kılınca konuyla ilgili birçok kişi şüphelerini dile getirmekten çekinmemişti. "Batı Yakasının Hikayesi" (West Side Story), artık her denk gelindiğinde aynı keyifle izlenen bir müzikal klasiği. Ama ilk gösterime girdiğinde Hollywood'un büyük stüdyolardan dışarı, sokaklara adım attığında tökezlediğinin nişanesi sayılmıştı. Tüm bu bilgiler, bu klasiklerin değerini azaltıyor mu? Bir de çekiciliğini bir ölçüde hiçbir yere oturmamasından, hep bir yerlerde aykırı kalmasından alan Peter Sellers söz konusu olduğunda tüm bu çalkantılı hayat hikayesi, gelgitli kariyer dökümü daha bir yerine oturmuyor mu?

Peter Sellers, bir kuşağın nezdinde, Blake Edwards'ın da yoğun katkısıyla, 1960'ların zarif tarzının, Hollywood ve Avrupa sineması arasındaki sınırları muğlaklaştıran popüler sinemanın ikonlarından biri. Ancak o ikonu deşebilmek, Sellers'ı düz bir biyografi sınırlarına hapsetmek pek kolay değil. Eğer Sellers'ın ele avuca sığmazlığını, dibi gördüğü anda zirveye çıkabilme gücünü, kısacası gayet kendine has karakterini

giriş-gelişme-sonuç şeklinde ilerleyen bir anlatıya sığdırabilmek mümkün olsaydı, Stephen Hopkins'in 2004 tarihli filmi "Karşınızda Peter Sellers" (The Life And Death Of Peter Sellers) da düz bir biyografik film den öteye gidemezdi kuşkusuz. Ancak Sellers gibi anlaşılması güç bir karakter söz konusu olunca, biyografisi de bu çözümsüzlüğü teslim etmek durumunda kalıyor tabii ki. Hatta Sellers'ın hayat hikayesini anlatırken onun filmlerinin ötesinde bir gerçekliği olmadığı bile ima ediliyor. Onun filmografisinden ödünç alınan görsel atmosfer, diğer bu tür biyografik filmlerin çoğunda olduğu gibi hoş birer ayrıntının ötesinde bir öneme sahip "Karşınızda Peter Sellers"ta.

BELLİ Kİ KUBRICK'İN, YAZININ BAŞINDA ALINTILADIĞIMIZ 'SIVI MADDE' BENZETMESİ SELLERS'IN HAYATINI

anlatabilmek için de bir düstur gibi. Yoksa, Sophia Loren için ailesini terk ederken, öz oğluna "Sizi seviyorum ama Sophia'yı daha çok seviyorum" diyebilen, çocuksu bir zalimliğe sahip bir adamı bildik karakter ölçütlerinde ele alabilmek gayet zor. Belki de bağlantılı bir şekilde, kendini ve yeteneklerini sınırlayacak bir güce sahip olmamasından kaynaklı inişlerle ve çıkışlarla dolu kariyerini takip de bir o kadar zor bir başka Peter Sellers alametifarikası.

1925'te ikisi de sahne dünyasından,

ESRAR PERDESİ

(TORN CURTAIN, 1966)

"Garip Doktor" (Dr. Strangelove Or: How I Learned To Stop Worrying And Love The Bomb)

"Tatlı Budala" (The Party)

"Pembe Panter'in İzi" (Trail Of The Pink Panther)

Yahudi bir anneyle Katolik bir babanın oğlu olarak İngiltere'nin Portsmouth kentinde doğan Sellers'ın şöhreti ilk kez tattığı alan, kariyerinin sonrası için de belirleyici. Döneminin ünlü bir komedyeninin sesini taklit ederek telefon ettiği radyo yapımcısı, o zamana kadar gezici vodvil sahnelerinde ve 2. Dünya Savaşı sırasında askerlere moral verme amaçlı gruplarda pişmiş Sellers'ın en azından Britanya'da tanınmasının yolunu açıyor. Aksanlar ile taklitlere odaklı radyo programı "The Goon Show" ve sonrasında plak formatında art arda yayınlanan komedi kayıtları, Sellers'ın nasıl bir bukalamun olduğunun ilk kanıtları.

FİLM KARIYERİNİN BAŞLANGICI DA SELLERS'IN BU ÖZELLİĞİNDEN İYİCE FAYDALANIYOR. HAYRANI OLDUĞU ALEC GUINNESS'İN

ekibinden birisi olarak rol aldığı "Kadın Katilleri"ne (The Ladykillers) kadar sinemada pek de kayda değer bir varlık gösteremiyor. Genç bir üçkağıtçıyı canlandırdığı "Kadın Katilleri" ise hem Ealing komedilerinin sonuncusu hem de Sellers'ın uluslararası şöhrete kavuşmadan önce çektiği en kayda değer filmlerden biri olarak hâlâ önemli. Bu film vesilesiyle tanıdığı idolu Alec Guinness'in "Bir oynadığın rolü bir daha kesinlikle oynama" öğüdü ise Sellers'ın kariyerini biçimlendiren bir başka anekdot. (En azından, beş bölümünde oynadığı "Pembe Panter" serisini hesaba katmazsak!)

Zira genç bir suçluyu canlandırdığı "Kadın Katilleri"nden sonraki filmi "Dünyanın En Küçük Sineması"nda (The Smallest Show On Earth) o zamanlar iki katı yağındaki bir projeksiyoncu canlandırıyor. "Çıplak Gerçek" (The Naked Truth), "Up The Creek" gibi filmler, Sellers'ı Britanya sınırları içinde izleyiciyi sinemalara en çok çeken aktörlerden biri yapıyor. "Kükreyen Fare" (The Mouse That Roared) ise hem bu etkinin ABD izleyicisine de sirayet edebileceğinin ilk sinyallerini veriyor hem de üç farklı karakteri canlandıran Sellers'ın karakterlerinin içine akabilmek konusundaki sıra dışı yeteneğini gösteriyor. Sophia Loren'le başrolü paylaştığı "Milyoner Kadın"daki (The Millionairess) karakteri Hintli doktorun, belki Sellers'a daha sonraları Hintli rolünü oynayacak yönetmenlerin aklına bir fikir düşürmüş olma ihtimali de var. Kayıtlarda böyle bir bilgi yok. Ancak Stanley Kubrick'in, bu kadar geniş yelpazeden

"Karşınızda Peter Sellers"ta (The Life And Death Of Peter Sellers) aktörü Geoffrey Rush canlandırmıştı.

karakterlerin içine girip çıkabilme yeteneğini gördüğü Peter Sellers'a tam da bu yüzden "Lolita"da rol verdiği kayıtlarda. Malum sonrasında Sellers'ın bu sınırsız yeteneği, bir kez daha üç karakteri birden canlandırdığı Kubrick klasiği "Garip Doktor"da (Dr. Strangelove Or: How I Learned To Stop Worrying And Love The Bomb) sonuna kadar isabetli bir şekilde kullanıldı. Amerikan başkanı, Nazi eskisi bir bilim adamı ve Britanyalı yüzbaşı karakterleri, Sellers'ın dehası sayesinde hem karikatürize hem de kanlı canlı birer boyutta perdeye geldi. Başka bir deyişle sinema tarihinin en vurucu savaş karşıtı hicivlerinden biri de Sellers'a has bu

yetenek sayesinde hayata geçirilebildi.

Sellers'ın ayırt edici yönü de burada saklı... Karikatürize ya da değil tüm karakterlerin içine girebilmesinde, onların sınırlarına kadar dayanıp kanlı canlı birer kişilik yaratabilmesinde. Yönetmenlerin, yapımcıların, içine girmesi için ona sunduğu karakterler absürtleştikçe de sinema tarihine bir daha tekrarı gelmeyecek karakterler armağan edilmiş oldu. Belki de bu yüzden, onun ölümünden sonra, "Pembe Panther" serisinde canlandırdığı Müfettiş Clouseau'yu diriltmeye çalışan Roberto Benigni veya Steve Martin gibi isimlerin başarısızlığını, izleyicinin nostaljik vefa duygularına değil

de Sellers'ın bu kendine has özelliğine bağlamak lazım. Clouseau, Peter Sellers onu canlandırdığı zaman komik bir Fransız aksanına sahip şapşal bir dedektiften daha fazlasıydı. Bu sakar dedektifin kendisini haşin, zeki, entelektüel, çapkın zannederken, aslında bunların tam tersi olması, o yanılğı hali, Sellers'ın performansında gerçek bir şeylere işaret ediyordu. Yeri geldiğinde ne olduğunu, ne yaptığını idrak edememe halini gösteren boş bir bakış, yeri geldiğinde hadsiz bir kibirle abartılan hareketler, hepsi Peter Sellers sayesinde, Müfettiş Clouseau'yu bir karikatürden bir karaktere çeviriyordu. Hem de komikliğine halel getirmeden...

ESRAR PERDESİ

(TORN CURTAIN, 1966)

"Lolita"

"Gazino Royal 007" (Casino Royale)

"Merhaba Dünya" (Being There)

Blake Edwards'ın kamerası da sadece Clouseau'yla dalgasını geçmek için değil, onun yol açtığı komiklikleri belgelemek ister bir zarafette hareket ediyordu. İkilinin asıl hedefledikleri, 1960'ların, 1970'lerin izleyicisi nezdinde sessiz sinema etkisini yeniden yaratmak gibiydi. Bir taraftan şapşal karaktere gülerken, diğer taraftan yol açtığı gülünçlükler için ona şükran duymak arasında gidip gelen incelikli bir ruh hali... Peter Sellers'ın, başka türde aktarılsa gücendirici olabilecek stereotipik bir Hintli karakterini canlandığı ve yine Blake Edwards imzalı "Tatlı Budala"yı (The Party) hatırlayın. Sessiz sinemaya özgü bu atmosfer daha da baskındır. Yönetmenin ve başrol oyuncusunun, düşme kalkma odaklı 'slapstick' komedisine getirdikleri zarif yorum, zihni geveze komediden daha çok harekete geçirme kapasitesine sahiptir.

Sadece 'slapstick' esinli komedilerinde değil, daha dipten, daha sakın oynamasını gerektiren, "Bay Topaz" (Mr. Topaze) gibi komedilerde de Sellers'ın ustalığını fark edersiniz. Asık bir suratla hem hüznün hem de kahkaha duygularını harekete geçirebilme gücü kuşkusuz bir dehayı gerektirir. Peter Sellers'ın tek kabahati ise yönetmen Peter Hall'un söylediği gibi bu yeteneği sınırlandırmayı bilmediği için kendine karşı işlemiş olduğu muhtemelen.

RİVAYET O Kİ, "LOLITA" NIN SETİNDE SELLERS, KUBRICK'TEN ONA KENDİ GİBİ OYNAMASINI İSTEMEMESİNİ,

çünkü kendinin kim olduğunu bilmediğini söylemiş. BBC talk-show'u "Parkinson" da türlü taklitten sonra kendisine dönüp baktığında gördüklerinden kendisinin de pek memnun olmadığı ise aşık. "Üç kere evlenip boşanmamda, ilişkilerimin böyle bitmesinde, beraber yaşanması hiç de kolay bir adam olmamamın payı büyük" itirafları gırla gidiyor. Arzu edenler YouTube'dan bakabilirler: Sellers'ın bir taraftan bu itirafları yaparken diğer taraftan hiç umursamayan surat ifadesi ama onun hemen öncesinde taklit yapıp fıkra anlatırkenki neşesi, hayatı ve kariyerindeki çelişkileri anımsatıyor insana. Kariyerindeki en başarılı filmlerini bazen sette konuşmayacak kadar nefret ettiği bir yönetmenle, Blake Edwards'la çeken bir adamdan bahsediyoruz... Sırrına vakıf olmak, hayatına da, sinemadaki performansına bakınca da pek mümkün değil. Efsaneliği de bu yüzden baki...[A](https://raney.org)

"SİNEMACILIK VE FİLMCİLİK YARARINA BAĞIMSIZ İLETİŞİM PLATFORMU"

sadibey.com

VAHŞİ MÜCADELE

26 EKİM 1881'DE VAHŞİ BATIDA, ARİZONA'NIN TOMBSTONE kasabasında, bir rivayete göre sadece 30 saniye süren bir çatışma yaşanır... Üç kişinin öldüğü bu çatışma ağızdan ağıza öyle bir yayılır ki bugün bile western efsanelerinin en ünlü silahlı çatışmalarından biri olarak anılır... Kanun adamı Wyatt Earp, kardeşleri ve onlara katılan ünlü silahşör Doc Holliday ile zorba bir çiftlik sahibi olan Ike Clanton ve adamlarının arasında geçen çatışma Earp'ün lehine sona ermişti.

Tombstone'da O.K. ağılında yaşanan bu tarihi çatışma pek çok western filmine de ilham kaynaklığı yapmıştır. John Ford'un "Kanun Harici" (My Darling Clementine, 1946) ve John Sturges'in "Vahşi Mücadele"si (1957) bu vakayı ele alan western tarihinin önemli klasikleri arasında sayılan filmler... Ford'un filmi hikayenin aslına en az sadık kalan olmasına rağmen en sevilen 'O.K. ağılı çatışması' filmi sayılır... Çünkü hikayenin boşlukları Ford'un alameyi farikalalarıyla ustaca doldurulmuştur. Romantiktir, yeri geldiğinde karamsar, yeri geldiğinde eğlenceli ve finalde de hayli gergindir... Hollywood'un yıldız kadrolu parlak prodüksiyonlarına imza atan John Sturges'in filmi "Vahşi Mücadele" ise bu tarihi çatışmaya daha sadık kalan bir senaryoyu yeğlemiştir.

Film, sağduyu sahibi, gerekmedikçe silahını çekmeyen, sert ve kararlı bir kanun adamı olan Wyatt Earp ile verem olduğunu henüz idrak edememiş, kesilmeyen bir öksürükle yaşamaya mahkum, eskiden dışçı olduğu için "Doc" lakabını edinmiş usta kumarbaz-silahşör Doc Holliday'in arasındaki dostluk ilişkisine ağırlık veriyor.

"Vahşi Mücadele" bir 'bozulan düzeni yeniden sağlamak' filmi. Sarsılmaz kanun adamları sevdikleri kadınları bile bir kenara itip kendilerini ateşe atmadan bir an bile tereddüt etmemekteler... Onları seven kadınlar sürekli onları kendi yanlarına, "güvenli" yaşama çekmeye çalışırlarken etkisiz kalırlar. Hatta kahramanların sert çıkışlarıyla karşılaşabilirler. Mesela Doc Holliday'in konsomatris sevgilisi Kate ile olan

ilişkisi daha ilk sahnelerinden itibaren fırtınalı ve şiddet içeriklidir... (Aslında aynı vakayı ele alan iki kardeş film, 1993 yapımı "Tombstone" ve 1994 yapımı "Wyatt Earp" bu konuda daha insaflıdır)

Pek çok 'klasik western'de olduğu gibi "Vahşi Mücadele"de de kadının yeri bu çerçevenin içinde sıkışmıştır. Ama bu maço tavır filmin izleme zevkini de arttırmıyor değil bir yandan... Sturges filmi Doc Holliday'den intikam almaya gelen bir kumarbazın (gencecik bir Lee Van Cleef) yarattığı gerilimle açıyor. Bu genç haydut kardeşini öldüren Doc'a bir tuzak kurmuştur. Doc ise bile bile ve gayet isteyerek bu tuzağa doğru ilerliyordur. Wyatt Earp'ün de aynı zamanda, aynı yerde olması filmin iki ana kahramanını hayli seyirlik ve usta bir manevrayla bir araya getiriyor. İkiliğin kaderi aynı kasabalarda sürekli keşiliyor sonrasında. Earp kendisi gibi kanun adamı olan kardeşlerine yardım etmek için Tombstone'a gittiğinde yapacak başka heyecanlı bir şey bulamayan Doc da onu yalnız bırakmıyor.

Filmin Tombstone'da geçen son bölümü, başından beri adlarını duyduğumuz ve bazılarını bizzat tanıdığımız kanunsuzların çiftlik ağası Ike Clanton'ın etrafında bir araya gelmeleri ve kahramanlarımızın karşısına çıkmalarıyla geçiyor. Sturges filmin merakla beklenen çatışmasını da eksiksiz bir koreografiyle gerçekleştiriyor. Ama en çok da Clanton'ın küçük kardeşi Billy'nin (gencecik bir Dennis Hopper) amansız kaderini dramatize etmeyi tercih ediyor ve bunda da hayli başarılı oluyor... Earp'ün bu çatışmadan zaferle ama mutsuz çıkması bütün film boyunca hissedilen maçoizmle melankolik bir hava katıyor...

Wyatt Earp rolünde sinemanın şimdiye kadarki tüm Earp karakterleri içinde (Henry Fonda, Kurt Russel ve Kevin Costner) seyirciye en mesafeli olanı diyebileceğimiz Burt Lancaster'ı izliyoruz. Buna karşılık Doc Holliday rolündeki Kirk Douglas ise her zamanki gibi oldukça 'renkli'... [\[1\]](#)

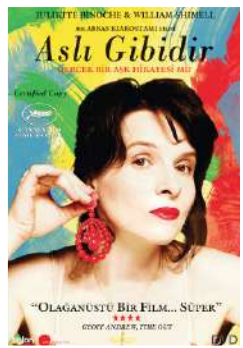
 Western filmlerinin muhteşem müzikçisi Dimitri Tiomkin'in müzikleri westernin 'best of'larından biri...

 İki saati aşkın süresi filmi biraz hantallaştırıyor. 15 - 20 dakika kadar kısaltsa çok da iyi bir film olacaktı...

ORJİNAL ADI Gunfight At The O.K. Corral
YÖNETMEN John Sturges
OYUNCULAR Burt Lancaster, Kirk Douglas, Rhonda Fleming, Jo Van Fleet, John Ireland, Dennis Hopper
YAPIM/SÜRE 1957 ABD, 117 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.78:1, 2.0 DD İngilizce (T.A.)
ŞİRKET Tiglon (Paramount)

"Vahşi Mücadele" western sinemasının bilinen trüklerini son derece şık bir şekilde sunuyor.

ASLI GİBİDİR

ORJİNAL ADI Copie conforme

YÖNETMEN Abbas Kiarostami

OYUNCULAR Juliette Binoche,

William Shimell, Jean Claude-Carrière

YAPIM/SÜRE 2010 Fransa - İtalya -

Belçika, 101 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD Fr. ve 2.0 DD Tr.

ŞİRKET Tiglon (Mars)

İran sinemasının
usta yönetmeni
Abbas Kiarostami'den
hoş jestlerle örülü
iki kişilik bir gösteri...

KOPYASI ÇIKARILACAK KADAR DEĞERLİ VE ÖNEMLİ SANAT ESERLERİ HAKKINDA entelektüel zihin jimnastiği yaparak orijinal-taklit ilişkisini sorgulayan, giderek bunu yaşama ve evliliğe uyarlayan bu Abbas Kiarostami filmi, üstadın önceki çalışmaları akla getirildiğinde fazlasıyla 'taklit' gibi duran bir yapım. Kesinlikle 'orijinal' bir Kiarostami eseri yok karşımızda ama zaten amaçlanan da bu sanırım; 'aslı gibi' olsun yeter! Eğer, Kiarostami filmografisine yeterince vakıfsanız, örneğin "Kirazın Tadı"nı, "Rüzgar Bizi Götürecek"i çok beğendiyseniz ve her şey 'aslına benzedikten' sonra gerisinin çok da önemli olmadığını düşünüyorsanız, sıkılmadan seyredebilirsiniz "Aslı Gibidir"i. Ama İranlı ustayı çok az tanıyorsanız ya da hiç tanışıklığınız yoksa, işiniz gerçekten zor. Olan biten, zaman zaman Yavuz Özkan'ın Sezen Aksu ve Ferhan Şensoy'lu "Büyük Yalnızlık"ını akla getiren, Juliette Binoche'un mükemmel performansı ve küçük bir Toskana turu dışında fazla bir şey vaat etmeyen bir evlilik parodisinden

ibaret gibi gelebilir çünkü. Binoche'un karşısındaki William Shimell'in ilk sinema deneyiminde yer yer tutukluk yapmakla birlikte göz doldurduğunu da belirtiyim ve hoş jestlerle örülü bu iki kişilik gösterinin, İran sinemasının klasik 'hangisi gerçek, hangisi kurgu?' çerçevesine oturan bir 'tekrar' olduğunu tekrarlayayım.

Fransa-İran-İtalya ortak yapımı olup, Latincenin 'kopyaları' üç dilde kurs havasına bürünerek iç içe geçen İngilizce-Fransızca-İtalyanca diyaloglarla ilerleyen "Aslı Gibidir", karakterlerin ruh halleri ve gerçekliklerindeki sürekli yer değiştirmeleri yansıtarak, seyirciyi de özdeşliğe zorluyor. Bir sahnede vurgulandığı üzere, 'yalın olmak zor şeydir'in üstesinden gelmeyi başaran film, evli olmadan 'evliymiş gibi yapmanın' ve evliken 'evli değilmiş gibi yapmanın' sınırlarında çıkılan bir gezinti gibi. [1]

Binoche'un, küçük lokantadaki garson kadınla muhabbeti, filmin akışında mükemmel bir geçiş sağlıyor.

Çocuk, daha başat bir rol üstlenebilirdi.

www.sinemamuzik.com

'bir tıkla gerçek habere ulaş'

Ücretsiz HD Film Arama - <http://www.hansey.org>

HABERCI

RAK'TAKİ 'KİRLİ SAVAŞ'IN (İŞGAL DAHA DOĞRU BİR KELİME OLURDU) İÇİNDEN ÇIKIP gelen bir 'kahraman'ın, ölen askerlerin ailelerine 'durum'u bildirme görevini almasıyla yaşadığı zihinsel karışıklığın resmini çizmeye çalışıyor "Haberci". Uzun zamandır bu işi yapan amiriyle birlikte ailelerin kapılarını çalmaya başlayan çavuş, ölümün kokusunun yoğun biçimde hissedildiği bu serüvende ayakta kalmanın hesaplarını yapıyor. Bu arada, ölen bir askerin karısına karşı duyduğu 'ilgi'yi ölçüp biçme fırsatı da buluyor; bunun 'acıma'yla gelen bir ilgi mi, yoksa kendi yalnızlığını paylaşmak için kurduğu bir ilişki mi olduğu konusunda 'doğru'yu bulmaya çalışıyor...

Zeki Ökten'in "Askerin Dönüşü", Marc Forster'in "Kesişen Yollar" (Monster's Ball) ve Francis Ford Coppola'nın "Taş Mezarlar"ı (Gardens Of Stone) arasında bir yerlerde duran, her üç filmde de belli duyguları ödünç alan "Haberci", 'savaş sonrası travması'ndan beslenirken, ölümle parçalanmış hayatların da anatomisini çıkarmaya çalışıyor. Senarist Oren Moverman, ilk yönetmenlik denemesinde 'zor' bir konuya el atıyor ve buradan 'sınırdan' bir filmle ayrılıyor. Sözünü ettiğimiz sınır, hikayenin gerektirdiği 'ölçülülük' dengesinin zaman zaman kaçmasıyla aşıyor, özellikle bir sahnede 'savaş gerçeği'ni vurgulamak uğruna ezilip geçiliyor. Ben Foster'ın canlandırdığı çavuş Will Montgomery'nin, Woody Harrelson'ın oynadığı yüzbaşı Tony Stone'u 'ağlattığı' sahne, filmin kalanındaki dengeyi altüst eder nitelikte.

Öte yandan bu filmdeki trajik olanı 'sömürme' durumunu kayda değer bulduğumuzu söylemeliyiz. Neresinden tutulsa sömürüye kaçabilecek bir konuya sözünü ettiğimiz sahne dışında 'soğukkanlı' bir tavırla yaklaşan senarist-yönetmen Moverman, başkarakterin 'sancılı' arayışını gerçeklikle buluşturmayı başarıyor, ona olduğundan öte anlamlar yüklemekten kaçınıyor. Will'in yeni görevine 'insanca' duygularla eğilmeye, ölümün etrafından dolanmamaya çalışması, filmi bir 'yüzleşme' temasıyla bütünlüyor, ki bu da karakterin

serüvenini ayakları yere basar bir kıvama taşıyor.

Hikayenin 'aşk gibi bir şey' özelliğiyle soru işaretleriyle dolu. Kocasını savaşta kaybeden kadınla bir 'ortak payda' yakalayan Will, ona tutunarak yolunu bulmaya çalışıyor. Buna 'aşk' demek ne derece doğru olur bilemiyoruz. 'Yalnızlık'la mücadele eden iki karakterin yakınlaşması, 'birbirini anlayabilme'yle mesafe kat ediyor ya da sekteye uğruyor. Her ikisi de hissettiklerinin bir 'yanılsama' olduğunun bilincindeler aslında, belli ki dertleri sadece 'kaçış'. Ancak bu fırsatı geri tepmek istemiyorlar, 'boşluk'ta sallanmaktansa bir ağaca yaslanmak istiyorlar. Ama bu 'saf' isteklerinin karşılık bulması da zor oluyor, ahlaki kimi çekinceler ışığında...

Oren Moverman, "Haberci"yi Irak'a doğru çıkılan yolun anlamsızlığını vurgulamak için de kullanıyor. Sadece bir 'savaş zaiyatı' olarak görülen askerlerin arkasında bıraktıklarını, yaşanan acıları göstererek bu 'haksız savaş'ı lanetliyor.

Ölenlerin birer 'insan' olduklarını, savaşla kırılan bir yaşam döngüsünün vazgeçilmezliğini, bu duruma 'mesafe' almanın anlamsızlığını üstüne basa basa vurguluyor. Will'in bu noktada içindeki acıyla birlikte 'katalizör' görevi üstlenmesiyle hikayeyi ayakta tutan en önemli unsur oluyor. Karakterin 'vicdan azabı'yla şekillenen ruh halinin onarılmasına da yarıyor bu durum. Ölümün içinden çıkıp gelen Will, yaşadığı için kendini 'suçlu' hissediyor ve 'yeni görev'le bu yarayı iyileştirme fırsatı buluyor.

Özgün senaryo ve Woody Harrelson'ın performansı yardımıyla yardımcı erkek oyuncu dallarında Oscar adaylığına kadar çıkan bu mütevazı savaş karşıtı film, Amerika Birleşik Devletleri'nin 'üst' makamlarının planlarının 'alt' seviyelerde nasıl bir yıkıma yol açtığını da gösteriyor bir yandan. 'İnsan' unsurunun es geçildiği her durumun trajik sonuçlara gebe olduğunu hissettiriyor. [A](#)

Will'in ziyaretlerinden birindeki, babasına haber vermeden evlenen genç kadının acısı fazlasıyla gerçek.

Woody Harrelson'ın hüngür hüngür ağladığı sahne, altyapısı oluşturulmadan vücuda gelmiş gibi duruyor.

ORJİNAL ADI The Messenger

YÖNETMEN Oren Moverman

OYUNCULAR Ben Foster,

Woody Harrelson, Samantha Morton,

Jena Malone, Steve Buscemi

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 108 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce ve

2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Tiglon (Chantier Films)

Yönetmen, "Haberci"de Irak'a doğru çıkılan yolun anlamsızlığını da vurguluyor...

1 - Contagion

Steven Soderbergh'in son filmi, adından da anlaşılacağı üzere bir 'salgın' hikayesi anlatıyor. Matt Damon, Kate Winslet, Marion Cotillard, Gwyneth Paltrow, Jude Law gibi isimlerden kurulu kadrosuyla da ilgi çeken yapımın gösterim tarihi 9 Eylül.

2 - Tucker & Dale Vs Evil

Afişiyle "Şeytanın Ölüsü"nü (The Evil Dead) hatırlatan film, hikayesiyle de bu hatırlatmanın izini takip ediyor. Korkuyla komediyi harmanlayan filmlerin yeni örneğinin gösterim tarihi 30 Eylül.

3 - Malcolm X

AŞKTAN DA ÜSTÜN sayfalarımızın konuğu Spike Lee'nin devasa filmi, 'siyah öfke'nin önderlerinden Malcolm X'in hayatını anlatıyor. Denzel Washington'ın başrolü üstlendiği yapım, aktöre Oscar adaylığı da getirmişti.

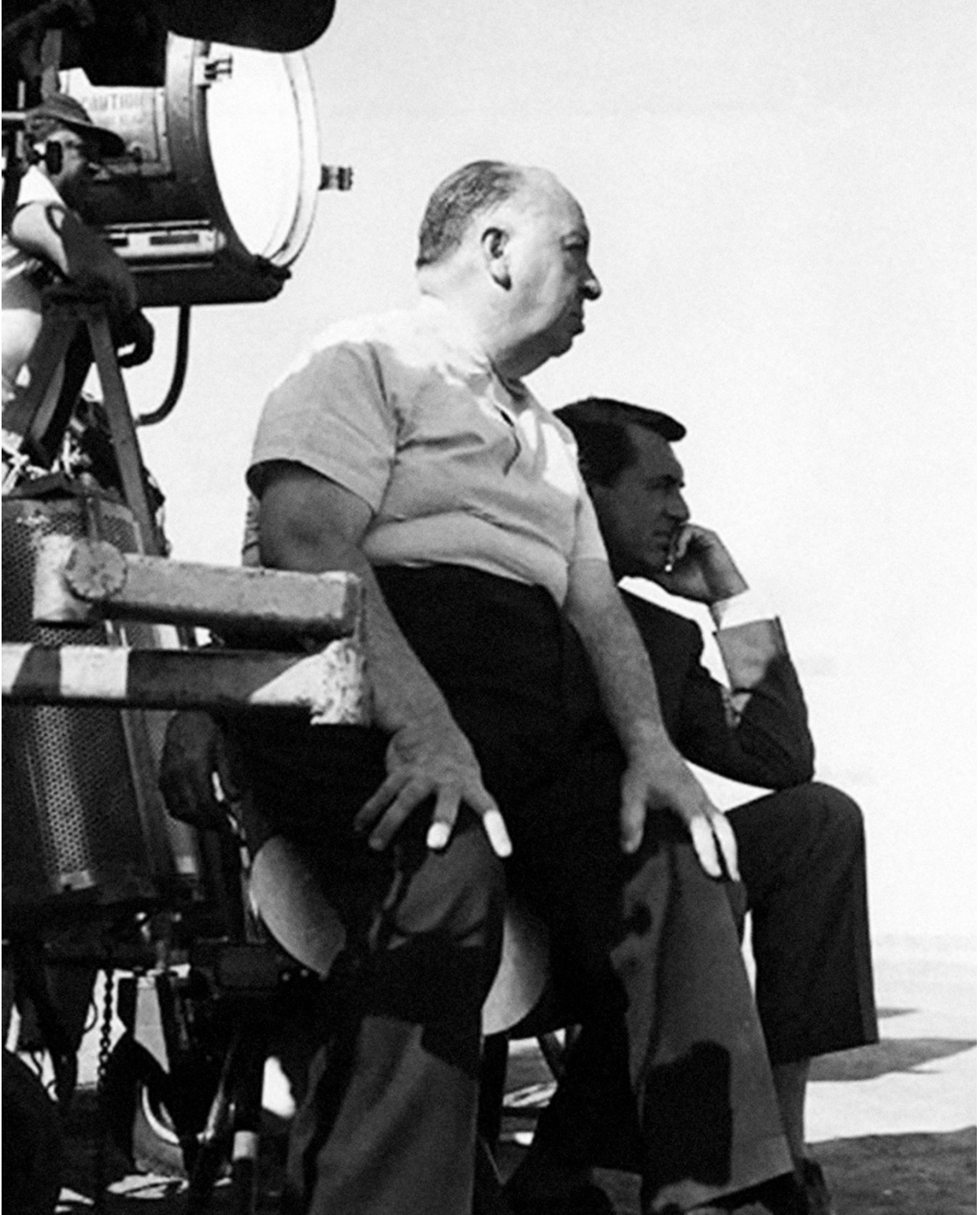
4 - Captain America

1941'de çizgi roman olarak başlayan "Captain America"nın serüvenini beyazperdeye taşıyan 15 bölümlük çalışma, çizgi romandan kısa süre sonra 1944'te hayata geçirilmiş. Başkahramanı Dick Purcell'in oynadığı bu seriye, katıksız bir Amerikan propagandası özelliği taşıyor.

5 - Wyatt Earp

AİLE OYUNU sayfalarımızda kendine yer bulan "Vahşi Mücadele"nin (Gunfight At The O.K. Corral) kahramanlarından Wyatt Earp'ün dünyasını Lawrence Kasdan eliyle yansıtan bu yapım, Kevin Costner'ı da en etkili performanslarından biriyle beyazperdeye getirmişti.

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK
BİLGEHAN ARAS'LA 7. CADDE HER ÇARŞAMBA 22.00'DE...

“ Şüphe'nin (Suspicion) Amerika'da yaptığım ikinci İngiliz filmi olduğu söylenebilir. Aktörler, genel ortam ve temel alınan roman hep İngiliz'di. ”

Alfred Hitchcock